

INFORMATIONSBLAD FÖR PERSONALEN I ORREFORS KOSTA BODA AB

Nr 10 Oktober 1993

Redaktör: Birgitta Ottosson

Ansvarig utgivare: Germund Johansson

ARBETSLIVSFONDEN – PROJEKT FÖR BÄTTRE ARBETSMILJÖ

Orrefors Kosta Boda har efter ansökningar i Kalmar och Kronobergs län fått medel ur Arbetslivsfonden.

Medlen ska användas till arbetsmiljöförbättringar och åtgärder som hänger samman med förebyggande av arbets-skador och till rehabilitering. Några av projekten är redan påbörjade och fler kommer igång under hösten.

Sammanlagt uppgår projekt-kostnaderna till ca 18,5 mkr.

Förutsatt att alla projekt genomförs, kommer Arbetslivsfonderna i Kalmar och Kronobergs län att bidra med i runda tal 6 mkr.

Omkring 30 projekt av olika slag ingår i det här "paketet". Alla projekt har anknytning till vår vardagsmiljö på jobbet.

**Ta väl hand om
dina medarbetare
– det har du igen
många gånger om.**

Tips och vägledning för arbetsgivare som med Arbetslivsfondens hjälp vill satsa på rehabilitering av medarbetare.

Arbetslivsfonden

ERSÄTTNINGSKEMIKALIER I GLASMASSAN

Giftfria färger

är väl en utopi, men man arbetar nu med att få bort de kemikalier som är mest giftiga i den färg som vi använder vid glastillverkningen. I första hand är det kadmium, bly och arsenik som man provar att byta ut mot andra, mindre giftiga ämnen. Svårigheten är att få fram samma färgnyanser med de nya sammansättningarna som de vi använder nu.

När det gäller vissa färger, så har man lyckats byta ut blyet,

men det finns fortfarande andra kemikalier som måste ersättas.

Man provar också ersättningar för fluor - som gör glaset opakt - men har svårt att hitta ersättningsämnen. Laboratorieprov pågår.

Det är GLAFO som jobbar med att ta fram ett recept som vi t ex kan använda hos våra leverantörer. Det är en lång process att hitta ersättningskemikalier som både fungerar tillfredsställande i tillverkningen och ur miljösynpunkt.

Fakta om

Arbetslivsfonden

- Arbetslivsfonden har kommit till efter beslut i riksdagen 1990.
- Fonden har dels en central styrelse och ett centralt kansli, dels regionala styrelser och kanslier i varje län.
- I styrelsema ingår representanter för arbetsmarknadens parter och politiska företrädare.
- Arbetslivsfonden disponerar totalt över ca 15 miljarder kronor. Varje år fördelas 2 - 2,5 miljarder kronor.
- Alla arbetsgivare inom näringsliv och offentlig sektor kan söka bidrag ur fonden.
- Pengarna ska användas för att förbättra arbetsmiljön och till insatser för rehabilitering av anställda. Insatserna ska inriktas på förbättringar som blir bestående.
- Arbetslivsfonden kommer att avvecklas den 30 juni 1995.

PÅVERKAS VI AV GLASTILLVERKNINGEN?

Vetenskaplig undersökning pågår

Tillsammans med yrkesmedicinska avdelningen vid Linköpings universitet medverkar Orrefors Kosta Boda i en undersökning som syftar till att utreda om olika arbetsmiljöer kan påverka arvs-massan. Undersökningen sker genom analys av urinprover. Från vårt företag är det all personal på Orrefors, Sandvik och Åfors glasbruk som är med i undersökningen.

Resp företagshälsovård har hand om kontakterna med Christer Tagesson, Professor vid yrkesmedicinska avd på universitetet i Linköping, som leder undersökningen. **Arne Fransson uppmanar alla på de aktuella bruken att medverka för att få ett tackande referensmaterial.**

Resultatet av undersökningen beräknas vara klar under 1994.

BULLERNIVÅER

Vi bullrar för mycket nattetid, enligt Naturvårdsverkets standardvärden.

Varje bruk har ett tillstånd, utfärdat av resp Länsstyrelse, där villkoren för buller är angivna. Boda och Åfors glasbruk överskrider sina värden mest och även Orrefors har svårt att hålla sina gränsvärden nattetid.

Kraven har skärpts

Kraven har skärpts och ju senare man har fått sitt tillstånd, ju tuffare är kraven. Boda och Åfors fick sina tillstånd 1992 och har därför hårdare villkor än t ex Kosta-bruket som har ett tillstånd från 70-talet.

Nivåer efter dagproduktion

Ytterligare en orsak till att vi har svårt att hålla oss inom gränserna för bullertillstånden

är att gränsvärdena är satta efter tillverkning dagtid. Det passar inte vår industri, eftersom vi både smälter och arbetar dygnet runt.

Tre olika mätvärden

Det finns tre mätvärden under dygnet, dag, kväll och natt. Man får bullra mest på dagen. Som exempel kan nämnas att Orrefors har ett max.värde på 55 dB* därefter sjunker värdet med 5 dB för kväll och ytterligare 5 dB nattetid.

Den nu aktuella mätningen har skett under sommarhalvåret då både dörrar, fönster och lanternin hålls öppna. Detta kan påverka mätresultaten menar Thomas Andersson i Boda och Jörgen Jacobsen i Åfors.

□ Uppgifter: Anders Davidsson

*dB=decibell, måttenhet vid mätning av ljudstyrka.

BLYPROBLEMEN I ORREFORS

Mossmätning underkänns

I samråd med Nybro kommuns miljökontor och Länsstyrelsens i Kalmar län miljöförhållandenhet samt konsulten Runar Karlsson som utfört "väggmossmätningarna" i Orrefors närområde, har man konstaterat att mossmetoden inte är tillfredsställande.

Ny mätning

Därför gör bruket i samverkan med Nybro kommun en ny mätning av nedfallet från glasbruket i s k nedfallstrattar. Dessutom ska föräldrar som har sina barn på daghemmet i brukets närhet, erbjudas gratis och frivillig blodprovstagning för sina barn.

När detta är genomfört ska nytt samråd ske med Nybro kommuns miljökontor.

□ Uppgifter: Anders Davidsson

INFORMATIONSMÖTE

Orrefors glasbruk inbjuder till informationsmöte om bruket – nuläge och framtiden. Alla invånare i Orrefors glasbruks närområde och alla anställda vid bruket hälsas **hjärtligt välkomna** till denna informationskväll den 28 oktober i Orrefors Folkets Hus

Anslag om exakt tid och program kommer att finnas på anslagstavlor i samhället och på bruket.

INVESTERINGAR SOM BLIR BESPARINGAR

Åfors

I Åfors byggs en avgaspanna som tar tillvara de varma avgaserna från hyttans 8 glasugnar. Avgaserna värmer upp det vatten som behövs både till uppvärmning och som rent varmvatten i kranarna.

Oljeförbrukningen minskas

Ca 250 kbm olja per år har man förbrukat tidigare. (Ung vad 60 normala villor förbrukar på ett år). Nu räknar man med att ersätta ung 90% av den oljan med det nya systemet.

Högteknologi

Förutom avgaspannan byggs panncentralen om med ny högteknologisk utrustning. Genom magnetkort kan man lätt variera temperaturer i olika lokaler och man kan också enkelt bygga ut systemet med andra funktioner genom nya magnetkort. I framtiden bör man inte få bekymmer med utkylda lokaler.

Egen personal och entreprenörer

Under hösten ska arbetet slutföras. Ett antal entreprenörer har varit inblandade i ombyggnaden. Personalen från el-verkstan i Kosta, Thomas Pettersson, Jan Rothman och Leif Hultqvist kommer att göra de elektriska installationerna.

Åfors reparatörer, Håkan Flå och Glive Fransson utbildas i den moderna tekniken och ska kunna utföra de mindre reparationer och justeringar som behövs.

Betalar sig snart

Hela projektet ser mycket lovande ut och man räknar med att investeringen, som är på 800 tkr kommer att betala sig på ca 2 år, säger Thomas Karlsson som varit ansvarig för projektet. En investering på 1/2 miljon har man också gjort i ugnar i Åfors hytta. Togs i drift efter semestern.

Boda

Ny gashantering

Syrgasberikning av förbränningsluften i vinnan i Boda har infriat förväntningarna på ökad smältpkapacitet och bättre glaskvalitet. Eftersom man nu förbrukar mer syrgas än tidigare, har man installerat en utomhustank. Nu slipper man ha syrgasflaskor inne i hyttan för invärmning av glaset. Gasen kommer i stället i ledningar från den stora tanken. Enklare hantering och lägre kostnader blev ett av resultaten med den här förbättringen.

Projekt förädling -93 i Orrefors

Dekorslipningen

i Orrefors har provat en helt ny utrustning som lånats in från Biebuyck. Erfarenheterna är positiva och nu gäller det bara att få pengar i nästa års budget.

Robotslipgruppen

arbetar bl a med att ta fram nya fixturer och tekniker. Ett sökprogram, som ska lösa problemen med olika höjder på glasdetaljerna är också på gång med hjälp av ABB.

Planslipgruppen

provar nya transportbackar. Man planerar också att modifiera och prova att polera med den begagnade Greiffen som finns i företaget.

Syrgruppen

arbetar med div mindre tekniska förändringar. Ett nytt system för uppföljning av stillestånd har diskuterats. Ett sådant system skulle även kunna serva kringutrustning vid vannon, robotar och slipmaskiner.

Gruppen syning, lager in, har installerat saxbord vid signeringen. Här ska också bli ny belysning så småningom.

REKLAM M M

Orrefors och Kosta Boda förekommer flitigt både som reklam och i artiklar i pressen. Dessutom har vi ju nu TV-reklam! Under oktober har vi sett "Tulipa" singla ner längs TV-rutan och nu kommer Orrefors med "Celeste" under november månad. Passa på att titta på TV4. Där har förresten de nya Celeste-ljuslyktorna lyst upp TV-studion på sistone.

Kjell Engman, nyss hemkommen från USA, berättar om stort intresse och en försäljning över förväntan för för Safari och den Afor-inspirerade unikat- och atelje-produktionen. I Chicago slet man, bildligt talat Kjelles clown ur händerna på varandra. Alla 35 såldes på ett klick. En försäljare sålde samma clown till fyra olika kunder! Det kan man kalla efterfrågan, säger en glad Kjell.

Ulrica Hydman-Vallien är f n i Australien för att introducera sitt målade glas i Orrefors Kosta Bodas butiker. Den 29 oktober åker Ulrica till Seattle där hon, tillsammans med **Gunnel Sahlin** ska vara med på en stor auktion, årligen återkommande, i Pilchucks' regi. Gunnel är i USA för egna aktiviteter. Lagom till introduktionen i Australien togs en liten folder fram till det målade glaset. Enkel men informativ kommer den att ligga i alla kartonger som innehåller Ulricas målade produkter. Den lilla foldern viks ihop i tre delar.

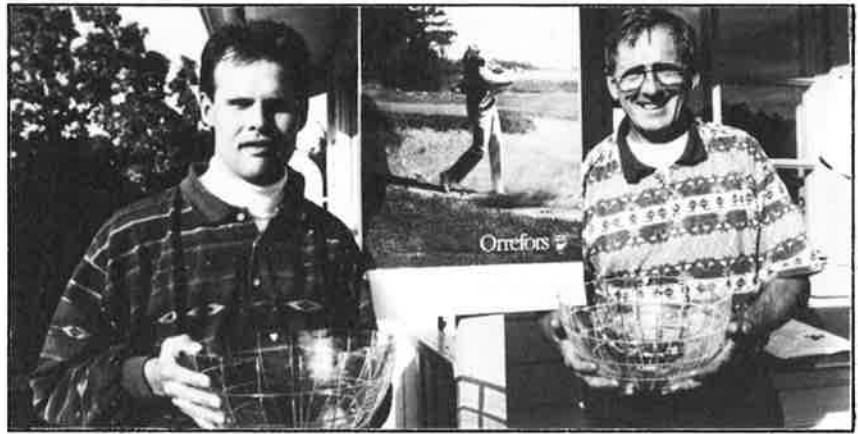
Orrefors Classic 1993

För andra året spelades finalen i denna nationella golftävling i Orrefors regi på Nybro Golfbana, Krukebo.

Idén till tävlingen kom från Lars Flygt och är nu ett led i Orrefors marknadsföring. Mottot är "Med god design och högklassig kvalitet". Ett motto som väl uppfylldes under tävlingsdagen den 18 september både vad gällde väder och spel.

Orrefors Classic spelas som slagtävling i två handicapklasser och är uppdelad i två steg. Första steget spelas på resp klubbs hemmabana. Segraren i resp handikapklass och klubb bjuds sedan in till spel i Riksfinalen på Nybro Golfbana.

Vinnaren i resp handicapklass får ett vandringspris - en slipad kristallskål, formgiven av Jan Johansson.

På bilden syns år ets segrare i Orrefors Classic

Fr vänster: Segraren i A-klassen, Hcp 0-18, Bo Strindfors, Ingarö GK och segraren i B-klassen, Hcp 19-36, P-O Lundin, Mölndals GK

Det kan tilläggas att våra egna duktiga golfare endast deltog som värddar i riksfinalen, utanför tävling.

KOSTA BODA FLYTTAR FRÅN DJURGÅRDEN

Nu är förhandlingarna om en ny utställningslokal för Kosta Boda i Stockholm slutförda. Från den 1 januari nästa år kommer utställning och kontor att finnas på Norrlandsgatan 18, i centrala Stockholm.

– Lämpliga lokaler för vår verksamhet, säger Anders Björck. Tidigare fanns Form Design Centre här. Renovering av lokalerna kommer att sättas igång omgående. Det är Cornelis Janssen som ansvarar för utformningen av de nya lokalerna.

Nästa utgivning av informationsbladet planeras till vecka 46. Manusstopp 12 november.